

ks. Eugeniusz Ziemann SCJ
dyrektor formacji stałej

PROGRAM FORMACJI STAŁEJ NA 2019 ROK „DUCH ŚWIĘTY ŹRÓDŁEM DOSKONAŁOŚCI ŻYCIA ZAKONNEGO”

Wprowadzenie

Tegoroczny program formacji stałej w Polskiej Prowincji Zgromadzenia Księża Najświętszego Serca Jezusowego jest poświęcony zagadnieniu „Duch Święty źródłem doskonałości życia zakonnego”. Inspiracją dla tak sformułowanego tematu jest program formacji stałej życia konsekrowanego w Polsce w roku duszpasterskim 2018/2019, który przebiega pod hasłem „W mocy Ducha Świętego”.

Święty Jan Paweł II w adhortacji *Vita Consecrata* (dalej: VC) napisał: „Podobnie jak cała egzystencja chrześcijanina, także powołanie do życia konsekrowanego jest głęboko związane z działaniem Ducha Świętego. (...) to On formuje dusze powołanych, upodabnia ich do Chrystusa czystego, ubogiego i posłusznego oraz przynagla do podjęcia Jego misji, oni zaś, idąc pod przewodnictwem Ducha drogą nieustannego oczyszczenia, stają się stopniowo osobami ukształtowanymi na wzór Chrystusa – historyczną kontynuacją szczególnej obecności zmartwychwstałego Pana” (19).

Związek osoby konsekrowanej z Duchem Świętym ma swój początek w konsekracji chrzcielnej (2 Kor 1,21-22; Ef 1,13; 1 J 2,20.27), która wszczepia ochrzczonego w Chrystusa, daje udział w Jego życiu, kształtuje na wzór Chrystusa mocą Du-

cha Świętego, włącza we wspólnotę Kościoła oraz jej misyjne posłanie. Chrzest, będąc pierwszym sakramentem inicjacji chrześcijańskiej, stanowi fundament życia chrześcijańskiego oraz warunek jego pełnego rozwoju. Wskazuje też na wieloetapowy proces stawania się chrześcijaninem w kontekście przyjęcia i realizacji osobistego powołania w Kościele, opierającego się na specyficznym charyzmacie otrzymanym od Ducha Świętego w celu realizacji Bożego planu zbawienia. Ponadto Duch Święty jako Trzecia Osoba Trójcy Przenajświętszej przebóstwia i uświęca ochrzczonego.

Drugim sakramentem inicjacji chrześcijańskiej, ściśle związanym z chrztem, jest bierzmowanie (Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Gaudium et spes* 11 – dalej: KK), nazywane też sakramentem dojrzałości chrześcijańskiej. Otrzymana w sakramencie chrztu łaska nowego życia dzięki Duchowi Świętemu przemienia bierzmowanego Jego mocą, uzdalnia do świadomego udziału w budowaniu wspólnoty Kościoła oraz posyła do świata, aby przez świadectwo własnego życia mężnie wiarę wyznawał i jej bronił.

Trzecim sakramentem inicjacji chrześcijańskiej jest Eucharystia. Stanowi ona ostatni etap wtajemniczenia chrześcijańskiego. W niej zbawcze dzieło Jezusa Chrystusa osiąga swój szczyt. Wierni odrodzeni przez konsekrację chrzcielną i umocnieni Duchem Świętym w sakramencie bierzmowania jednoczą się z Chrystusem w Eucharystii, a także urzeczywistniają komunie z Bogiem oraz jedność we wspólnocie ludu Bożego.

Konsekracja zakonna, mająca swoje źródło w sakramentach wtajemniczenia chrześcijańskiego, mocą Ducha Świętego uświęca osobę ludzką oraz uzdalnia ją do wiernego wypełniania woli Bożej w celu osiągnięcia doskonałości na wzór Chrystusa. Ta forma konsekracji jest właściwa instytutom życia konsekrowanego, dlatego nie należy do kategorii konsekracji „ontologicznej”, właściwej sakramentom inicjacji chrześcijańskiej. Zakorzeniona bowiem w sakramentalnej konsekracji chrzcielnej, stanowi

jej przedłużenie i rozwinięcie. Należy podkreślić, iż życie chrześcijańskie i zakonne pokrywa się zakresowo ze sobą ze względu na wspólny początek, którym jest chrzest święty, natomiast różni się środkami prowadzącymi do osiągnięcia doskonałej miłości. Wierni świeccy starają się wiernie przestrzegać przykazań, zaś osoby życia konsekrowanego – ze względu na perspektywę eschatologiczną – zobowiązują się praktykować rady ewangeliczne, aby pełniej upodobnić się do Chrystusa. Sobór Watykański II, odnosząc się do tej kwestii, akcentował, że konsekracja zakonna jest głębsza (KK 44), polega na naśladowaniu i upodobnieniu do Chrystusa (KK 44. 46), daje większą wolność, stanowi widoczny znak w Kościele (KK 44) oraz pełniej wyraża konsekrację chrzcielną (Dekret o przystosowanej odnowie życia zakonnego *Perfectae caritatis* 5).

Konsekracja zakonna przez profesję rad ewangelicznych rozwija łaskę chrztu świętego i prowadzi do doskonałości. Warto podkreślić, iż często używany w literaturze termin „stan doskonałości” w odniesieniu do osób konsekrowanych może wywoływać pewne niewłaściwe skojarzenia. Pierwsze, iż są to osoby już doskonałe. Albo drugie – osoby zakonne mają obowiązek dążyć do świętości. Świętość ma być dla nich pierwszą formą bytu oraz stylem apostołstwa (VC 39), który ma wywierać wpływ na życie Kościoła bardziej przez to kim są, niż przez to, co robią.

W rozumieniu chrześcijańskim pełnię doskonałości przypisuje się tylko Bogu. Człowiek, będąc tylko stworzeniem, jedynie uczestniczy w tej doskonałości przez „nowe narodzenie” (por. J 3,5-6), „nowe stworzenie” (por. 2 Kor 5, 17; Ga 6,15), uczestnictwo w Bożej naturze (por. 2 P 1,4) oraz Bożym synostwie w Jezusie Chrystusie (por. Ga 4,7; Rz 8,14). To uprzywilejowanie człowieka ma prowadzić do zjednoczenia z Bogiem nie w granicach ludzkiej natury, lecz na płaszczyźnie nadnaturalnej. Dokonuje się to w kontekście Bożego planu zbawienia, którego pełnia zajaśniała w Jezusie Chrystusie. Ostateczne zjednoczenie człowieka z Bogiem, który jest Miłością (por. 1 J 4,8), oraz urze-

czywistnienie właściwej dla jego stanu doskonałości dokonuje się wtedy, gdy akceptuje on swoje nadprzyrodzone wyposażenie i podejmuje odpowiednie do niego działania. W takim ujęciu można mówić o chrześcijańskiej doskonałości człowieka.

Istotą doskonałości jest miłość Boga i bliźniego, a także dary Ducha Świętego, cnoty. Skoro miłość najdoskonalej jednoczy człowieka z Bogiem, to wszystkie cnoty i dary Ducha Św. znajdują w niej swoje dopełnienie, a jednocześnie ją wspomagają, aby zrealizowała swoją rolę w najdoskonalszym stopniu. W wypadku osób konsekrowanych w dążenie do ideału doskonałości włącza się pełna realizację ideałów ewangelicznych.

Odnowione *Konstytucje* Zgromadzenia Księży Najświętszego Serca Pana Jezusa uwypuklają rolę i misję Ducha Świętego w kontekście realizacji misji opierającej się na charyzmacie i duchowości. „Nowy człowiek”, rodzący się w otwartym Sercu Jezusa, jest ożywiony przez Ducha Świętego, aby żyć we wspólnocie miłości między innymi darem wiary, która umacnia nadzieję i skłania do naśladowania Jezusa Chrystusa. Wyzwania współczesnego świata domagają się potwierdzenia osobistej wiary przeżywanej w miłości. Tylko dzięki Duchowi Świętemu człowiek jest w stanie wyznać wiarę w Jezusa: „Nikt też nie może powiedzieć bez pomocy Ducha Świętego: «Panem jest Jezus»” (1 Kor 12,3), a także przybliżyć się do Jego misterium, będącego niewyczerpanym bogactwem, zwłaszcza w kontekście wynagrodzenia. *Konstytucje* podkreślają, iż wynagrodzenie jest przyjęciem Ducha Świętego (por. 1 Tes 4,8), odpowiedzią na miłość Chrystusa, zjednoczeniem z Jego miłością ku Ojcu i współpracą z Jego zbawczym dziełem. Dlatego trzeba być uważnym na natchnienia, jakie Duch Święty kieruje do osoby konsekrowanej zarówno w słowie Bożym, jak i przez wydarzenia codziennego życia (*Konstytucje*, p. 3, 9, 23, 57).

Kolejny zeszyt formacji stałej, podejmując zagadnienie Ducha Świętego jako źródła doskonałości w życiu zakonnym, prezentuje artykuły ukierunkowane głównie na elementy teologiczno-

-duchowe związane z tą problematyką. Niech zawarta w nich treść pobudzi do głębokiej refleksji nad osobistą konsekracją zakonną i dążeniem do doskonałości w mocy Ducha Świętego.

Terminy rekolekcji i spotkań formacyjnych w 2019 roku

REKOLEKCJE

1. **Zakopane** – 6-11 stycznia: o. Kazimierz Fryzel CSsR
2. **Stopnica** (rekolekcje ignacjańskie)
o. Wacław Królikowski SJ:
4-12 marca (I tydz.)
13-21 marca (II tydz.)
22-26 marca (III tydz.)
27-31 marca (IV tydz.)
3. **Stopnica** – 29 kwietnia – 4 maja:
ks. Daniel Banaszkiewicz SDS
4. **Stadniki** – 19-24 sierpnia: ks. Emanuel Rus SDS
5. **Kluczbork** – 7-12 października: ks. Roman Hamny SDS
6. **Zakopane** – 14-19 października: ks. Emanuel Rus SDS
7. **Zakopane** – 21-26 października:
ks. Daniel Banaszkiewicz SDS
8. **Kluczbork** – 18-23 listopada: ks. Roman Hamny SDS

SPOTKANIA FORMACYJNE

1. **Warszawa I** – 18 maja
2. **Stopnica** – 7 września